

Kanadský hlad po změně

04.května 2004 Patrick Brown

Kanadané jsou hladoví po změně a nově sjednocená Konzervativní strana (Conservative Party) je připravená tuto změnu uskutečnit.

Kanadští konzervativci byli po několik let rozštěpeni do několika subjektů, což je předurčovalo k jedné volební porážce za druhou. Slabost konzervativců naopak vyhovovala levicovým liberálům, kteří pod vedením premiéra Jeana Chretienů třikrát za sebou ovládli federální parlament, a to přesto, že získali jen menšinu hlasů. Chretienů loni vystřídal ve funkci kanadského premiéra jeden z jeho ministrů Paul Martin.

Konečně jednota

Konzervativní subjekty, tradiční Pokroková konzervativní strana a z ní před několika lety odštěpená Kanadská aliance, se po trnitých rozhovorech nakonec dokázali loni na podzim konečně sjednotit a vytvořit jednu sjednocenou pravicovou stranu. Kanadská aliance vznikla na pacifickém pobřeží jako protiváha liberálům a quebeckým separatistům v situaci, kdy Pokroková konzervativní strana ztratila voličskou podporu na federální úrovni.

Sjednocení by mělo konzervativce vrátit na vrchol federální politiky, kam ještě v dobách, kdy existovala jednotná Pokroková konzervativní strana, nepochybně patřili.

Uplynulo jen 100 dní od chvíle, kdy se dřívější Pokroková konzervativní strana a strana Kanadská aliance sloučily a již nyní je nový subjekt připraven převzít v této severoamerické zemi vládu. Deset let trvající vláda levicové Liberální strany, která pro Kanadu znamenala příchod korupční kultury, může být konečně nahrazena silnou, jednotnou a připravenou opoziční alternativou v podání nové Konzervativní strany.

O vedení sjednocené strany se utkali tři velmi silní kandidáti. Jako první se do souboje přihlásil bývalý oficiální vůdce parlamentní opozice Stephen Harper. Tento politik předsedal straně Kanadská aliance po dva roky. Ve federálním parlamentu zasedal v letech 1993 až 1997 a znovu již jako předseda strany od roku 2001.

Druhým kandidátem v předsednických volbách se stal dlouholetý stranický aktivista Tony Clement. Ten zasedal v parlamentu provincie Ontario v letech 1995 až 2003 a sloužil v několika provinčních vládách za premiéra Mikea Harrise. Celostátní popularitu získal, když se ve funkci provinčního ministra zdravotnictví vypořádal velmi dobře s krizí kolem nemoci SARS. V minulosti předsedal organizaci Pokrokové konzervativní strany v provincii Ontario.

I třetí kandidát byl skutečnou těžkou vahou. To beze sporu v politice je Belinda Stronachová. Tato žena je manažerkou jedné z klíčových kanadských firem MAGNA, která patří mezi největší světové společnosti vyrábějící součástky pro automobily. Jako manažerka společnosti MAGNA si Stronachová připsala velké úspěchy a firma pod jejím vedením zaznamenala nárůst výkonů a prosperity. Stronachová se velmi výrazně angažovala v procesu sjednocení kanadské pravice a do souboje vstoupila s celou řadou prominentních podporovatelů. Mezi nimi nechyběli bývalí provinční premiéři Bill Davis, Mike Harris, Gary Filmon nebo bývalý dlouholetý konzervativní federální premiér Brian Mulroney.

Harper novým lídrem

V souboji ostráleného politika a populární Belindy z byznysu převážila politická zkušenost. Dvacátého března tohoto roku byl prvním šéfem nově sjednocené strany zvolen Sephen Harper. Jeho předsednickou legitimitu podtrhuje ještě výrazněji fakt, že byl zvolen v přímých volbách, kterých se mohlo účastnit všech 250 tisíc členů sjednocené Konzervativní strany. Harper své vítězství charakterizoval jako „začátek konce unavené liberální vlády premiérů Chretien a Martina“. Liberální premiér Paul Martin, který zabředl do roky trvajícího, ale v posledních měsících v plné síle znovu vynořeného daňového skandálu, si již není tak jistý jasnou většinou v příštích volbách. Tu přitom ještě nedávno označoval za „jasnou věc“. Jeho vláda je většinou Kanadánů považována za nekompetentní. Kanadané nechtějí pouze změnu, která by odstranila vládou unavené liberály, přejí si také příchod nových myšlenek a nového stylu politiky. Zdá se, že s těmito pocity občanů koresponduje právě politika nově sjednocených konzervativců. Nové straně narůstá výrazně počet členů, volební preference dlouhodobě stoupají a vůdce strany Harper se těší podpoře veřejnosti. Harperovu pozici posiluje i to, že mu podporu vyjádřili oba poražení protikandidáti Belinda Stronachová a Tony Clement.

Nová strana získala nejenom podporu, kterou měly dvě spojené strany, ale podařilo se jí rozšířit svou voličskou základnu i na nové voliče. Podařilo se jí získat také pozici v provinciích, které nepatřily mezi konzervativní bašty - v Atlantickém regionu, v Quebecu, Ontariu a dalších západních provinciích.

Budoucnost Konzervativní strany se nyní jeví ve velmi světlých barvách. Strana již nominovala většinu ze svých kandidátů v 308 jednomandátových obvodech. Nyní musí tito kandidáti přesvědčit voliče, že kanadští konzervativci jsou nejenom kvalitní opozicí, ale že dokáží převzít i vládní odpovědnost.

Očekává se, že premiér Martin vyhlásí volby v nejbližších týdnech. Konzervativci mají velkou šanci v nich uspět.